

มาตรการบังคับทางปกครอง ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.๒๕๖๐

โดย...ปยวัตร กุลรักษา
บีตรชำนานุการพิเศษ

รักษาการในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายและระเบียบพิธีการศุลกากร

พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.๒๕๖๐ เป็นกฎหมายภาษีอากรซึ่งถือเป็นกฎหมายมหาชน คือ กฎหมายว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนกับรัฐที่อาศัยอำนาจมหาชนในการจัดเก็บภาษีอากรจากประชาชนเพื่อนำรายได้ไปใช้ในกิจการอันมีวัตถุประสงค์ในทางสาธารณะ และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายภาษีอากรในฐานะที่รัฐเป็นฝ่ายปกครองมีฐานะเหนือเอกชน จึงมีการใช้อำนาจมหาชนเข้ามาดำเนินการ ทั้งนี้เนื่องจากเหตุผลที่ผลประโยชน์ส่วนรวมต้องอยู่เหนือผลประโยชน์ส่วนตัว จึงมีการกำหนดบทลงโทษทั้งทางอาญา ทางแพ่งและทางปกครองเพื่อบังคับให้เกิดผลประโยชน์ส่วนรวมในการนำเงินภาษีมาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนรวมในกิจการสาธารณะและการพัฒนาประเทศ

พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.๒๕๖๐ ได้กำหนดหลักการเกี่ยวกับการจัดเก็บอากร ให้ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกมีหน้าที่เสียอากรเมื่อได้ยื่นใบขนสินค้าต่อพนักงานศุลกากรและพนักงานศุลกากรได้รับและออกเลขที่ใบขนสินค้าแล้ว^๑ เมื่อพนักงานศุลกากรพบว่าผู้นำที่เสียอากรไม่เสียอากรหรือเสียอากรไม่ครบถ้วน พนักงานศุลกากรมีอำนาจประเมินอากรตามพระราชบัญญัตินี้และตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร^๒ เมื่อประเมินอากรแล้ว พนักงานศุลกากรจะต้องส่งแบบ

แจ้งการประเมินอากรให้แก่ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่ประเมินอากรเสร็จ ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกต้องเสียอากรให้ครบถ้วนภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแบบแจ้งการประเมินอากร^๓ ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกมีสิทธิอุทธรณ์การประเมินอากร ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ภายใน

^๑ ดู พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.๒๕๖๐ มาตรา ๑๓

^๒ ดู พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.๒๕๖๐ มาตรา ๑๔

^๓ ดู พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.๒๕๖๐ มาตรา ๒๐

กำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแบบแจ้งการประเมิน
อาการ^๕ การอุทธรณ์การประเมินอาการไม่เป็นเหตุทุเลา
การเสียอาการตามที่พนักงานศุลกากรประเมินไว้ เว้นแต่
ผู้อุทธรณ์ได้รับอนุญาตจากอธิบดีให้รอคำวินิจฉัย
อุทธรณ์หรือคำพิพากษาถึงที่สุด^๕

เนื่องจากการประเมินอาการเป็นการใช้อำนาจ
ของพนักงานศุลกากร โดยอาศัยอำนาจตามพระราช
บัญญัติศุลกากร พ.ศ.๒๕๖๐ และพระราชกำหนดพิกัด
อัตราศุลกากร พ.ศ.๒๕๓๐ เพื่อก่อให้เกิดนิติสัมพันธ์
ในการบังคับกับผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกที่มีหน้าที่
เสียอากรด้วยการแสดงเจตนาฝ่ายเดียวโดยการออกคำ
สั่งเรียกให้ชำระค่าอากรอันเป็นการกระทบต่อสิทธิใน
ทรัพย์สินของประชาชน การประเมินอากรจึงเป็นคำสั่ง
ทางปกครองที่กำหนดให้ใช้เงิน ดังนั้น หากครบกำหนด
สามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแบบแจ้งการประเมินอาการ
ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกไม่ชำระอากรให้ครบถ้วน
จะเป็นหนี้อากรค้างชำระ ซึ่งอธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจ
บังคับให้ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกชำระอากรที่ค้าง
ได้ตามที่กฎหมายกำหนดโดยไม่ต้องนำคดีไปฟ้องร้อง
ต่อศาล

หลักการทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับ ทางปกครอง

การทำให้กฎหมายเกิดความศักดิ์สิทธิ์และ
ประชาชนเคารพเชื่อฟังปฏิบัติตาม กฎหมายจึงต้องมี
สภาพบังคับ และเพื่อให้สภาพบังคับมีผลในทางปฏิบัติ
จึงมีการกระบวนการใช้มาตรการบังคับ ได้แก่ การบังคับ
คดี ซึ่งเป็นกระบวนการที่องค์กรตุลาการใช้อำนาจรัฐใน
การบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษา แต่เนื่องจากการ
บังคับคดีโดยองค์กรตุลาการมีขั้นตอนและกระบวนการ
ที่ยุ่งยากสลับซับซ้อน ประกอบกับศาลมีคดีที่จะต้อง
พิจารณาเป็นจำนวนมาก จึงทำให้การดำเนินการบังคับ
คดีโดยศาลมีความล่าช้าและบางคดีมีทุนทรัพย์น้อยไม่
คุ้มค่ากับค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี และด้วยเหตุผล
ความจำเป็นในการดำเนินงานทางปกครองซึ่งต้องการ

การแก้ไขปัญหาที่รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์และความต่อ
เนื่องในการดำเนินภารกิจทางปกครองเพื่อตอบสนอง
และคุ้มครองประโยชน์สาธารณะได้อย่างทันที่ทันที่ ดังนั้น
ในกรณีที่มีผู้นำที่ที่จะต้องปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครอง
ฝ่าฝืนหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครอง
กฎหมายจึงได้บัญญัติให้องค์กรฝ่ายปกครองในฐานะ
ที่เป็นผู้ดำเนินกิจการของรัฐเพื่อประโยชน์สาธารณะมี
อำนาจบังคับการให้เป็นไปตามคำสั่งทางปกครองได้เอง
โดยไม่ต้องผ่านกระบวนการทางศาลก่อน

มาตรการบังคับทางปกครองตามคำสั่ง ทางปกครองที่กำหนดให้ใช้เงิน

คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ใช้เงิน คือคำสั่ง
ทางปกครองที่กำหนดให้ผู้รับคำสั่งทางปกครองชำระ
เงิน เช่น ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง เบี้ยปรับ ค่าปรับทาง
ปกครอง ค่าบริการต่างๆ เงินสมทบหรือเงินอื่นใดที่
กฎหมายกำหนดให้ประชาชนมีหน้าที่ต้องชำระ หรือเจ้า
หน้าที่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะสั่งให้ประชาชนชำระ
การบังคับการให้เป็นไปตามเจตนารมณ์หรือเพื่อให้บรรลุ
วัตถุประสงค์ของคำสั่งทางปกครองที่มีลักษณะเป็นการ
กำหนดให้ผู้รับคำสั่งทางปกครองชำระเงินต่างๆ หรือ
ที่เรียกกันในกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่า “หนี้เงิน”
เมื่อถึงกำหนดการชำระเงินดังกล่าวแล้ว หากผู้รับคำสั่ง
ฝ่าฝืนไม่ยอมปฏิบัติตามคำสั่ง กล่าวคือเพิกเฉยไม่ชำระ
เงินต่าง ๆ ดังกล่าวหรือชำระเงินไม่ถูกต้องหรือไม่ครบ
ถ้วน ก็ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองใช้มาตรการ
บังคับทางปกครองเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งทางปกครอง
โดยวิธีการยึดหรืออายัดของผู้นั้นออกขายทอดตลาด
นำเงินมาชำระหนี้ตามคำสั่งนั้นโดยไม่จำเป็นต้องให้ศาล
ออกคำสั่ง^๖ ซึ่งการใช้อำนาจบังคับทางปกครองลักษณะนี้

^๕ดู พ.ร.บ.ราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.๒๕๖๐ มาตรา ๓๗

^๖ดู พ.ร.บ.ราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.๒๕๖๐ มาตรา ๓๘

^๗พ.ร.บ.ราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ มาตรา ๕๗วรรคสาม คำสั่ง
ทางปกครองที่กำหนดให้ผู้ชำระเงิน ถ้าถึงกำหนดแล้วไม่มีการชำระโดยถูกต้องครบถ้วน
ให้เจ้าหน้าที่มีหนังสือเตือนให้ผู้นั้นชำระภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน
ถ้าไม่มีการปฏิบัติตามคำเตือน เจ้าหน้าที่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยยึดหรือ
อายัดทรัพย์สินของผู้นั้นและขายทอดตลาดเพื่อชำระเงินให้ครบถ้วน

จะเรียกว่า “มาตรการบังคับทางปกครอง” ทั้งนี้ มาตรการบังคับทางปกครอง อาจบัญญัติไว้ในกฎหมายเฉพาะ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีอากร เช่น ประมวลรัษฎากร กฎหมายภาษีบำรุงท้องที่ กฎหมายภาษีสรรพสามิต กฎหมายศุลกากร เป็นต้น หรือกรณีกฎหมายเฉพาะมิได้กำหนดมาตรการบังคับทางปกครองไว้หรือมาตรการบังคับนั้นมีลักษณะที่จะเกิดผลน้อยกว่ามาตรการบังคับตามกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง หน่วยงานทางปกครองก็อาจดำเนินการใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยปฏิบัติตามหมวด ๒ ส่วนที่ ๘ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙^๓

มาตรการบังคับทางปกครองตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.๒๕๖๐

พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.๒๕๖๐ ได้กำหนดให้อธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจดำเนินการใช้มาตรการบังคับทางปกครองกับผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกชำระอากรที่ค้าง โดยไม่ต้องนำคดีไปฟ้องร้องต่อศาลได้ ๒ มาตรการ โดยจะต้องดำเนินการใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามลำดับที่กฎหมายกำหนด ดังนี้

๑. การกักของที่ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกที่ค้างชำระอากรกำลังผ่านพิธีการศุลกากร หรืออยู่ในความกำกับตรวจตราของศุลกากร

เมื่อผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกค้างชำระอากร กฎหมายได้กำหนดให้อธิบดีมีอำนาจกักของที่ผู้นำนำเข้าหรือส่งออกและกำลังผ่านพิธีการศุลกากร หรืออยู่ในความกำกับตรวจตราของศุลกากรได้จนกว่าผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกจะเสียอากรที่ค้างให้ครบถ้วน และถ้าไม่เสียภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ถูกกักของนั้น ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งให้นำของนั้นออกขายทอดตลาดได้ เงินที่ได้จากการขายทอดตลาด กฎหมายได้กำหนดวิธีการหักใช้เป็นค่าอากรที่ค้างชำระ ค่าอากรสำหรับของที่ขายทอดตลาด ค่าเก็บรักษา ค่าขนย้าย หรือค่าภาระติดพันอย่างอื่นที่ค้างชำระแก่กรมศุลกากร รวม

ทั้งค่าภาษีอากรตามกฎหมายอื่นก่อน เหลือเท่าใดให้ใช้ค่าภาระติดพันต่าง ๆ ที่ต้องชำระแก่ผู้เก็บรักษาและผู้ขนส่งที่นำของที่ขายทอดตลาดนั้นเข้ามาตามลำดับ เมื่อได้หักใช้เช่นนี้แล้วยังมีเงินเหลืออยู่อีกเท่าใดให้คืนแก่เจ้าของโดยเจ้าของต้องมาเรียกคืน แต่เมื่อพ้นกำหนดหกเดือนนับแต่วันขายทอดตลาดแล้วถ้าเจ้าของไม่มาเรียกคืนให้เงินที่เหลืออยู่นั้นตกเป็นของแผ่นดิน^๔

๒. การยึดหรืออายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ค้างชำระอากร

ในการบังคับค่าอากรที่ค้างชำระ หากกรมศุลกากรได้ดำเนินการใช้มาตรการบังคับตามมาตรา ๒๓ โดยการกักของ และขายทอดตลาดของผู้ค้างชำระอากรกำลังผ่านพิธีการศุลกากร หรืออยู่ในความกำกับตรวจตราของศุลกากรแล้ว ยังไม่ได้รับค่าอากรหรือได้รับไม่ครบถ้วน อธิบดีมีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองในลำดับถัดมา คือการสั่งยึดหรืออายัด

^๓ดู พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ มาตรา ๑๓

^๔พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.๒๕๖๐ มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกค้างชำระค่าอากร ให้อธิบดีมีอำนาจกักของที่ผู้นำนำเข้าหรือส่งออกและกำลังผ่านพิธีการศุลกากร หรืออยู่ในความกำกับตรวจตราของศุลกากรได้จนกว่าผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกจะเสียอากรที่ค้างให้ครบถ้วน และถ้าไม่เสียภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ถูกกักของนั้น ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งให้นำของนั้นออกขายทอดตลาดได้

เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดตามวรรคหนึ่ง ให้หักใช้ค่าอากรที่ค้างชำระค่าอากรสำหรับของที่ยายทอดตลาด ค่าเก็บรักษา ค่าขนย้าย หรือค่าภาระติดพันอย่างอื่นที่ค้างชำระแก่กรมศุลกากร รวมทั้งค่าภาษีอากรตามกฎหมายอื่นก่อน เหลือเท่าใดให้ใช้ค่าภาระติดพันต่าง ๆ ที่ต้องชำระแก่ผู้เก็บรักษาและผู้ขนส่งที่นำของที่ยายทอดตลาดนั้นเข้ามา ตามลำดับ เมื่อได้หักใช้เช่นนี้แล้วยังมีเงินเหลืออยู่อีกเท่าใดให้คืนแก่เจ้าของ แต่เมื่อพ้นกำหนดหกเดือนนับแต่วันขายทอดตลาดแล้ว เจ้าของไม่มาเรียกคืนให้เงินที่เหลืออยู่นั้นตกเป็นของแผ่นดิน

และขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดชอบอากรได้
ทั่วราชอาณาจักร โดยมีต้องขอให้ศาลออกคำสั่ง ในการ
นี้กฎหมายได้กำหนดให้วิธีการยึดและขายทอดตลาด
ทรัพย์สิน ให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความแพ่งโดยอนุโลม ส่วนวิธีการอายัดให้ปฏิบัติตาม
ระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติของรัฐมนตรี และได้
กำหนดวิธีการหักใช้เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดดัง
กล่าว โดยให้หักค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายในการยึด และ
ขายทอดตลาด และค่าอากรที่ไม่ได้เสียหรือเสียไม่ครบ
ถ้วน ถ้ามีเงินเหลือให้คืนแก่เจ้าของ^{๑๖}

ทั้งนี้ วิธีการอายัดทรัพย์สิน พระราชบัญญัติ
ศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้ปฏิบัติตามระเบียบที่
อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติของรัฐมนตรี กรมศุลกากรได้
ดำเนินการออกกฎหมายลำดับรอง หรืออนุบัญญัติ โดย
ใช้ชื่อบทบัญญัติ “ระเบียบกรมศุลกากร ว่าด้วยการอายัด
ทรัพย์สินของผู้ค้างชำระอากร พ.ศ. ๒๕๖๐” โดยเนื้อหา
ของระเบียบ แบ่งเป็นหมวดย่อย ๆ ๙ หมวด ได้แก่ บท
ทั่วไป การอายัดทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้อง วิธีการอายัด
ผลการอายัด การอุทธรณ์หรือคัดค้านการอายัด การ
บังคับให้ชำระหนี้ตามคำสั่งอายัด การจัดการทรัพย์สินที่
อายัด การถอนการอายัด และบทเบ็ดเตล็ด ซึ่งระเบียบ
ฉบับนี้ได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา และมีผลใช้
บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

อย่างไรก็ตาม แม้พระราชบัญญัติศุลกากร
พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กำหนดให้อธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจมี
อำนาจใช้มาตรการบังคับกับให้นำของเข้าหรือผู้ส่งของ
ออกชำระอากรที่ค้างได้ ซึ่งถือว่าเป็นกรณีที่มีกฎหมาย
กำหนดมาตรการบังคับทางปกครองไว้ในกฎหมาย
เฉพาะแล้วก็ตาม แต่หากกฎหมายเฉพาะไม่มีหลักเกณฑ์
ที่ประกันความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานในการปฏิบัติ
ราชการต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัติ
วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ย่อมจะต้องใช้หลักเกณฑ์
ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
พ.ศ. ๒๕๓๙ มาปฏิบัติซึ่งการใช้มาตรการบังคับทาง
ปกครองมีหลักการที่สำคัญ อันได้แก่

๑. มาตรการบังคับทางปกครองต้องใช้เท่าที่ จำเป็น

การบังคับทางปกครองจำต้องกระทำเพียงเพื่อ
ให้บรรลุผลของคำสั่งทางปกครองโดยให้มีผลกระทบ
กระทันหันต่อบุคคลผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครอง
น้อยที่สุด^{๑๗} กล่าวคือจะใช้มาตรการบังคับทางปกครอง
กับทรัพย์สินของผู้ค้างชำระอากรได้ไม่เกินกว่าหนี้อากรที่
ค้างชำระ และจะต้องเลือกบังคับเอากับทรัพย์สินที่ทำให้
ผู้ค้างชำระอากรเดือดร้อนน้อยที่สุด

๒. ก่อนใช้มาตรการบังคับทางปกครองต้อง มีการเตือนก่อนเสมอ

การใช้มาตรการบังคับทางปกครองย่อมกระทบ
กระทันหันต่อสิทธิเสรีภาพของผู้รับคำสั่งทางปกครอง
กฎหมายจึงกำหนดให้ต้องมีการเตือนก่อน จึงจะใช้
มาตรการบังคับทางปกครองตามคำสั่งทางปกครองที่
กำหนดให้ชำระเงินได้^{๑๘}

๓. มาตรการบังคับทางปกครองต้องมีความ แน่นอนชัดเจน

การใช้มาตรการบังคับทางปกครองต้องมีความ
แน่นอนชัดเจนเพื่อให้ผู้รับคำสั่งทางปกครองได้ทราบ
ว่าตนอาจถูกกระทบกระทันหันอย่างไรบ้าง และจะต้อง
มีการระบุมาตรการบังคับทางปกครองไว้อย่างชัดเจน
ในคำเตือน^{๑๙}

^{๑๖} พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔ ในการบังคับค่าอากรที่ค้างชำระ หาก
กรมศุลกากรได้ดำเนินการตามมาตรา ๒๓ แล้ว ยังไม่ได้รับชำระหรือได้รับไม่ครบถ้วน
ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดชอบอากร
ได้ทั่วราชอาณาจักร โดยมีต้องขอให้ศาลออกคำสั่ง

วิธีการยึดและขายทอดตลาดทรัพย์สิน ให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธี
พิจารณาความแพ่งโดยอนุโลม ส่วนวิธีการอายัดให้ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดย
อนุมัติของรัฐมนตรี

เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดดังกล่าว ให้หักค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายใน
การยึดและขายทอดตลาด และค่าอากรที่ไม่ได้เสียหรือเสียไม่ครบถ้วน ถ้ามีเงินเหลือให้คืน
แก่เจ้าของ

^{๑๗} พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๕๖ วรรคท้าย ให้
เจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองใช้มาตรการบังคับทางปกครองเพียงเท่าที่จำเป็น
เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของคำสั่งทางปกครองโดยกระทบกระทันหันต่อผู้อยู่ในบังคับของคำ
สั่งทางปกครองน้อยที่สุด

^{๑๘} พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๕๗ วรรคแรก คำ
สั่งทางปกครองที่กำหนดให้ผู้ชำระเงิน ถ้าถึงกำหนดแล้วไม่มีการชำระโดยถูกต้องครบถ้วน
ให้เจ้าหน้าที่มีหนังสือเตือนให้ผู้นั้นชำระภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน
ถ้าไม่มีการปฏิบัติตามคำเตือน เจ้าหน้าที่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยยึดหรือ
อายัดทรัพย์สินของผู้นั้นและขายทอดตลาดเพื่อชำระเงินให้ครบถ้วน

^{๑๙} ดู พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๕๙ และมาตรา ๖๐